

Premysl Koci rendezőhöz

— Jövő hét péntekjén mutatja be a szegedi színház az ön rendezésében Smetana Az eladott menyasszony című vígoperáját. Viszonylag ritka eset, hogy csehszlovák vendégrendező munkáját láthassuk városunkban, még inkább, hogy nem is egyedüli vendége a produkciónak, hiszen segítőtársa Astrid Sturová koreográfusnő, Erdemes művész. Hallhatnánk egy rövid bemutatkozást?

— Röviden elég nehéz lesz, de megpróbálom: Ostravában születtem, bányászcsaládban. A későbbiek során meglehetősen változatos foglalkozásaim voltak. Zeneakadémiai tanárként, énekesként és rendezőként egyaránt dolgoztam, illetve dolgozom. De voltam egy darabig első osztályú röplabdajátékos is, továbbá a televízió műsorigazgatója és a prágai Nemzeti Színház igazgatója szintén. Operaénekesként a tenortól a basszbaritonig szinte mindenféle karaktert megszólaltattam. Karaján meghívására Bécsben a Carmenben léptem föl, de szerepelt repertoáromban a Tosca, az Anyegin és az Otello éppúgy, mint a Boris Godunov, a Tannhäuser vagy a Sevillai borbély. Amerikán kívül minden földrészen rendeztem már, de öt éve Genfben azért még énekeltem is. Sturová kolléganőm prágai, Leningrádban a legkiválóbb szovjet balettművésztől tanult, áttancolta fél Európát, tíz esztendőig a tévénél dolgozott, s ugyanennyi ideig tanított klasszikus táncot a konzervatóriumban, jelenleg szintén a prágai Nemzeti Színház tagja. Magamról még legfőlegbenn annyit, hogy pályám elismeréseképpen megkaptam a kiváló és az érdemes művész címet is.

— Ilyen sokoldalú, szinte páratlan színességű művészi tevékenység tapasztalatainak birtokában milyen elképzelés jegyében állítja most színpadra Smetana művét a Zenés színházban?

— Ahogyan a német, az orosz vagy a francia zene rendkívül sajátos nemzeti vonásokkal rendelkezik, amelyeket az anyatejjel kell

magába szívnia az adott néphez tartozó muzikusnak, úgy csak ilyen alapon közelíthető meg Az eladott menyasszony. Nemzeti zenedarab, amely a legtöbbet mutat meg a cseh ember lelkéből. Vigopera, de nem tipikusan az: sok benne a lírai elem, de a csibészes hetykeség is. E tényezők együtt tulajdonképpen rettenetesen nehézé teszik a rendezést. Egyszerűen nem tehetek mást, mint hogy egyetlen alapelképzelésből indulok ki: kizárólag Smetana cseh nemzeti karaktert tükröző muzikájából, no meg a librettóból. Nagyon régóta, 55 éve ismerem a művet, s azt hiszem, ennyi idő után már igazán „érzem” is: e tény pedig feltételezi, hogy még újabb motívumokat, frissen felfedezett elemeket is próbáljak kiaknázni és alkalmazni.

— Nemzeti opera Az eladott menyasszony, s tudva, lévén ennek megfelelően népszerű is Csehszlovákiában. Mit tudja, nekünk, magyaroknak is vannak hasonló típusú zeneműveink, elég, ha a Bánk bánt említem. Hogyan, mennyire ismerik a mi nemzeti operakultúránkat önöknél, s általában milyennek látja a nemzeti operák internacionális megszólaltatásának földadatait?

— A magyar nemzeti operairodalmat, természetesen, jól ismerik és nagyra becsülik Csehszlovákiában is. Éppen a Bánk bánt nemrég Brnóban játszották. Általában az adott nemzet operairodalmának valódi megértéséhez nemcsak jól kell ismerni a műveket, hanem tudni, aki ilyen jellegű darabot akar színpadra állítani, tisztában kell legyen azal, hogy nem ő a közép-pont, hanem a szerzők. Neki csak az a kötelessége, hogy továbbadja azt, amit ők adtak népüknek és az emberiségnek. Hűen kell szolgálni őket, ez a legfontosabb. Csak ez lehet a küldetése egy rendezőnek, s így most ez az enyém is — magyar szereplőkkel, akiket most közös ez a földad. És az eszmény is.

Zenei naptár

Beethoven-zongoraverseny és Sugár-oratórium

Csütörtökön este a Zenés színházban került sor a filharmonia soros bérleti koncertjére. A szegedi szimfonikusok élén Pál Tamás dirigált, s a műsor első felében elhangzó Beethoven G-dúr (op. 58.) zongoraverseny szolistaként a magyar származású, USA-ban élő Vázsonyi Bálintot ismertük meg.

A Beethoven versenyművek között kiemelt helyet foglal el ez a kompozíció mélységes lírai, rögtönzészzerű hangvételével. A klasszicizmus szabályos kereteit feszegeti már a zeneszerző, s a 19. század ragyogó szellemi fuvallata megérinti a lelkeket. Vázsonyi előadásában ez a romantikus attitűd volt figyelemre méltóan magávalragadó. Főként a második tétel interpretálásában tűndöklött valami egészen lenyűgöző gyöngédség, melábu.

Megszoktuk, hogy a zenekar sötét, drámai felszólítására a zongora expresszív, egyre szenvedélyesebb, becsüdesebb panasza lendül, azaz a zenekar súlyos tömegével szemben a szólóhangszer képviselte magányos emberi hang veszi fel a harcot, s a küzdelmet nem adja fel. Vázsonyi felfogásában ez nem a hagyományos drámai párbeszéd, hanem befelé sutogó tengeremély szomorúság, magamegadás volt. Ebben a zongoravallomásban ami leginkább szíven ütött, hogy ez a küzdelmet feladó hang végig annyi emelkedettség és méltóságot sugallt, hogy szinte olyan megható tiszteletet parancsolt, mint amit a könyörtelen túlerővel, erőszakkal szemben elbukó magányos áldozat iránt érzünk. Emlékezetes szép maradvány ez a szokatlan felfogás, s igaznak tűnt minden hangja, mert oly meggyőző, elhíhető erővel muzikált a művész. Remekül oldotta ezt a torokfojtogató feszültséget a harmadik tétel perdülő megiramodása. Nem hogy vivace (élénken), hanem molto vivace (nagyly élénken) volt ez a brilliáns interpretálás.

A zenekar is derekasan helyállt Pál Tamás szakavatott irányítása mellett, bár néhány helyen úgy tűnt, hogy a mélyvonaloknak (cselló, bőgő) hajsza hiján majdnem lemaradást okozott ez a friss iram. Egészében véve azonban intelligensen, rugalmasan alkalmazkodva

muzsikáltak a szolistával együtt. Vázsonyi nem hiába volt Dohnányi-növendék is. Technikája fölényesen csillog, könnyű kezű virtuóz, ami finom kulturálisággal, kifejező készséggel párosult.

Az est második felében Kodály mester jeles tanítványának, Sugár Rezsőnek 1952-ben bemutatott, majd Kossuth-díjjal jutalmazott, Romhányi József szövegére komponált Hunyadi oratóriumát, a Hősi éneket hallottuk. A monumentális kompozíció epikus áradással szólaltatja meg Hunyadi János nándorfehérvári győzelmét s halálát. Mint egy grandiózus történelmi freskó, oly lenyűgöző a drámai cselekmény zenei kibontása. Különösen remekbe sikerült a harmadik s a nyolcadik tétel. Ez utóbbi a diadalmas és sorsdöntő csata ábrázolása. Szép volt, amint attaca (megállás nélkül) fel-szökött, megszólalt a kilencedik tétel, az üde, könnyed hangvételű női kar

előadásában. A közreműködő DELEP Szegedi Zenebarátok Kórusát (karigazgató Molnár László), s a tanárképző főiskola 1. számú gyakorló iskolájának Bartók gyermekkórusát (karigazgató Erdősné Fagler Erika) őszinte dicséret illeti a mű pontos, lelkes megtanulásaért s előadásáért. Sajnálatos, hogy a Zenés színház akusztikája nem kedvez a színpad mélyére állított kórusnak, mert ha még oly figyelmesen is igyekszik a karmester s a zenekar alkalmazkodni a kórushoz, bizony akkor is a piano részek nem képesek kellő mértékben érvényre jutni.

Pál Tamás imponáló felkészültséggel fejből dirigálta igen színesen és biztonságosan az oratóriumot. Az énekes szolisták Vámosy Éva (szoprán), Takács Tamara (alt), Bárdi Sándor (tenor), s Németh József (basszus) szövegeiket adekvát előadói voltak.

Berényi Bogáta

Koszorúzás Kossa István sírijánál

Kossa István születésének 80. évfordulója alkalmából koszorúzási ünnepséget rendeztek pénteken sírijánál, a Mező Imre úti temető munkásmozgalmi panteonjánál. A Szakszervezeti Tanács főtitkára, a Szakszervezeti Világszövetség végrehajtó bizottságának, később a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormányának tagja, volt iparügyi, pénzügyi, kohó- és gépipari-, majd közlekedés- és postaügyi miniszternek sírijánál az MSZMP Központi Bizottsága nevében Gyebroscopy Andrásné, a Habselyem Kötöttáru-gyár vezérigazgatója és Dabronaki Gyula nyugdíjas, a Központi Bizottság tagjai: a SZOT képviselőtársaság László alelnök és Gál László koszorúzott. Elhelyezték a kegyelet virágait az Ipari Minisztérium, a Pénzügyminisztérium, a Közlekedési Minisztérium, s a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselői.

A kegyelet és a megemlékezés virágait elhelyezték családjának tagjai, volt munkatársai és harcostársai is.

Pályázati felhívás a Marxizmus—Leninizmus Esti Egyetemre

Az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának Oktatási Igazgatósága az 1984—85-ös tanévre pályázatot hirdet a Marxizmus—Leninizmus Esti Egyetem következő tagozataira: hároméves általános tagozat, hároméves szakosított tagozatok, továbbképző tanfolyamok. A Marxizmus—Leninizmus Esti Egyetem tagozataira és tanfolyamaira párttagok, párttagjelöltek is kérhetik felvételüket. A jelentkezéshez szükséges kérdőíveket minden tagozatra és tanfolyamra a munkahely szerint illetékes városi és nagyközségi pártbizottságokhoz lehet beszerezni 1984. április 2-től. A kitöltött kérdőíveket — 2 db saját névre megcímezett és bélyeggel ellátott borítékkal együtt — 1984. április 25-ig az illetékes városi, illetve nagyközségi pártbizottságokhoz (Kistelek, Mórahalom, Csanádapálya, Mindszent, Üllés-Forráskút) kell eljuttatni.

Hároméves általános tagozat

elméleti képzést, a gyakorlati munkához hatékony felkészítést nyújt, és középfokú politikai végzettséget biztosít.

A hallgatók az első évfolyamon filozófiát, a második évfolyamon politikai gazdaságtant, a harmadik évfolyamon magyar és nemzetközi munkásmozgalmat-történetet tanulnak.

Az általános tagozat hallgatói lehetnek párt-, tömegszervezeti, gazdasági, állami területen dolgozó vezetők, társadalmi aktívák és pro-

pagandisták. Felvételi feltételek: az illetékes párt-, vagy tömegszervezet támogató javaslata; munkahelyi vezető hozzájárulása; alapfokú politikai képzettség; középfokú végzettség, vagy ennek megfelelő általános műveltség; sikeres felvételi vizsga; tanulást engedélyező orvosi javaslat. A felvételi vizsga szóbeli kérdései a kétéves Marxista—Leninista Esti Közepiskola tananyagát és a legfontosabb aktuális párt-határozatokat fogják át. Felvételi vizsa időpontja és helye: Szegeden, 1984. május 25. 8 óra, Oktatási Igazgatóság. Külön értesítést nem küldünk!

Hároméves szakosított tagozat

felső szintű elméleti-politikai képzést ad. A következő szakok indulnak Szegeden: filozófia; politikai gazdaságtan; nemzetközi munkásmozgalmat-története; magyar munkásmozgalmat-története. Jelentkezés feltételei: munkahelyi pártszervezet javaslata; munkahelyi vezető hozzájárulása; középfokú politikai képzettség; egyetemi, főiskolai végzettség, vagy ennek megfelelő általános műveltség; sikeres felvételi vizsga; tanulást engedélyező orvosi javaslat.

A felvételi vizsga szóbeli kérdései a hároméves általános tagozatnak a választott szakra vonatkozó tananyagát és a legfontosabb párt-határozatokat tartalmazzák. A felvételi vizsgakérdéseket a jelentkezési lapokkal egy időben kapják meg, melyeken a vizsga helye, időpontja is szerepel, ezért külön értesítést nem küldünk. A szakosított tagozat három évének sikeres befejezésekor a hallgatók felsőfokú politikai végzettséget igazoló bizonyítványt kapnak.

Továbbképző tanfolyamok (1 éves időtartammal)

továbbképzést biztosítanak a társadalomtudomány egy-egy speciális területéről, illetve a politika bizonyos té-

maköréből. A felvételi feltételei: az illetékes pártszervezet és a munkahelyi vezetés javaslata; középfokú vagy felsőfokú politikai végzettség; sikeres felvételi és tanulást engedélyező orvosi javaslat. Felvételi helyét, időpontját írásban közöljük.

Speciális továbbképző tanfolyamok Szegeden a következő témákban indulnak: marxista esztétika; a politikatudomány egyes elméleti kérdései (politológia); politikai szociológia; marxista tudományelmélet; művelődéspolitikai; valláskritika; a politikai oktatás pedagógiája (levelező); gazdasáspolitikai; világgazdaság fejlődésének kérdései; vezetési ismeretek; pártépítés; káder- és személynévi munka; nemzetközi politika; a nemzetközi ideológiai harc kérdései; a szocialista társadalom politikai rendszere; agrár- és szövetkezetpolitika.

Megyei tematikával egy-éves továbbképző tanfolyam Szegeden: A szocializmus elméleti és ideológiai kérdései; Korunk kérdései Lukács György lételméleti munkásságában; A szövetségi politika kérdései; Az ifjúsági politika és az ifjúsági mozgalmak története Magyarországon; Nőpolitika; Helytörténeti kutatás tartalmi és módszertani kérdései.

A továbbképző tanfolyam elvégzéséről a hallgatók bizonyítványt kapnak. A tanév minden tagozaton 1984. szeptember 3-tól 1985. június 30-ig tart. A tandíj tanévénként: az általános tagozaton 300 Ft, a szakosított tagozaton 500 Ft, a továbbképző tanfolyamokon 600 Ft, melyet két részletben a beiratkozás előtt és a II. félévi tanulmányok megkezdése előtt csekken kell befizetni.

A hatályban levő kormányrendelet alapján az általános, a szakosított tagozatokon és továbbképző tanfolyamokon tanuló hallgatókat tanulmányi szabadság illeti meg.

Magyar Szocialista
Munkaspárt

Csongrád megyei Bizottság
Oktatási Igazgatósága

Ülésezett a KPVD SZ megyei bizottsága

Tegnap, pénteken a Hági Ekerben tartotta ülését a KPVD SZ Csongrád megyei Bizottsága. Megjelent Temesi Józsefné, a KPVD SZ Központi Vezetőség titkára és Kovács Sándor, az SZMT titkára.

Az ülésen Kómár János, a DELEX igazgatója beszámolt a vállalat VI. ötéves szociálpolitikai terve időarányos teljesítéséről. Boldis Gábor szb-titkár a ZÖLDÉRT Vállalat szakszervezeti bizottságának információs rendszerét ismertette. Majd Gál Ferenc, a KPVD SZ MB gazdasági bizottságának elnöke tájékoztatót a megyebizottság és az alapszervezetek 1983. évi gazdálkodásáról. Végül dr. Gál Mihály jogsegélyszolgálati vezető tájékoztatója hangzott el a KPVD SZ jogsegélyszolgálatának munkájáról.

Műsorajánlat

Tudjuk, hogy Rómát nevezik örök városnak. Ezzel a címmel a Móra Ferenc Múzeum múzeumi matiné-sorozatában ezúttal egy képzőművészeti foglalkozás hívja röpke sétára a gyerekeket — a császárkori Róma utcáiba, ma szombaton délelőtt 10 órai kezdettel.

Két szegedi, illetve Szeged környéki illetőségű riport is hallható lesz április 2-án, 12 óra 45 perctől a Kossuth-rádió Válaszolunk hallgatóinknak című adásában. Egy engedély nélkül épített hétvégi ház sorsáról szóló riport szegedi témát dolgoz föl, míg a másik egy pusztaszeri eset apropóján arra keresi a választ: miért szántották ki arrafelé a lucernát?

A Dél-alföldi krónika, a szegedi tévéstúdió szokásos, Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyéből származó riportokat, tudósításokat, híreket, érdekességeket bemutató műsora április 5-én 17 óra 20 perctől lesz látható, az egyes programban.

A Juhász Gyula Tanár-

képző Főiskola női kara énekel, dr. Mihálka György vezényletével, április 5-én 12 óra 02 perces kezdettel a rádió harmadik műsorának Kórusok, hangszeresek — magyar szerzők műveiből című adásában. A szegedi diáklányok Balassa Sándor Nyári éj című, női karra írott himnuszát adják elő.

Diákokthonból kollégium

Középiskolások népesítétek be tegnap, Szegeden, a Fáklya filmszínházat. A Kossuth Zsuzsanna Egészségügyi Szakközépiskola és Szakiskola fiataljai foglaltak helyet a széksorokban. abból az alkalomból, hogy iskolájuk diákokthona több éves kimagasló munka elismeréseként megkapta a kollégium címet. Az ünnepségen, amelyen részt vett a Köröm Ilona, a megyei tanács művelődési osztálya és

Csanádi Géza, a szegedi városi tanács művelődési osztálya képviselője, dr. Szilágyi János, a megyei KISZ-bizottság és dr. Bart Ferenc, a szegedi városi KISZ-bizottság titkára — a Himnusz hangjai után az iskola irodalmi színpada adott ünnepi műsort. Ezt követően Hegedűs Magdolna, a diáktanács titkára dr. Szilágyi Jánostól vehette át a KISZ KB kollégiumi zászlaját.